

رئوپلیتیک تغیرات جوی

نوشتہ:

بہزاد آر. لی

ترجمہ:

محمد حسن ناہی

الانشادات پبلشرز

۱۳۹۶

Lee, James R.

لی، جیمز آر. ۱۹۵۱ -

QC

ژئوپلیتیک تغییرات جوی / نوشته جیمز آر. لی؛ ترجمه: محمدحسن نامی - تهران؛

۹۸۱/۸

دبیزش، ۱۳۹۶..

الف/۷

۲۳۱ ص: نقشه (رنگی)، جدول

۹

ISBN 978-600-97989-1-9

۲۰۰۰۰۰ ریال

۹۶

فهرستنویسی بر اساس اطلاعات فیپا

سران ادبی: Climate change and armed conflict: hot and cold wars

کتاب حاضر نخستین بار با همین عنوان توسط انتشارات زیتون سبز: سپهر در سال

۱۳۹۰ چاپ و منتشر شده است.

کتابنامه: ۱۱ - ۲۲۳.

۱. تغییرات اقلیمی - ۲. جنگ - جنبه‌های زیست‌محیطی. الف.

نامی، محمدحسن، ۱۳۹۲ مترجم ب. خوان.

۳۰۳/۴۸۵

QC ۹۸۱/۸ الف/۷ ۹۶ ۱۳۹۶

۴۷۷۲۱۰

شماره کتابشناسی ملی

ISBN 978-600-97989-1-9

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۹۸۹-۱-۹

انتشارات دبیزش

• عنوان: ژئوپلیتیک تغییرات جوی

• نویسنده: جیمز آر. لی

• مترجم: محمدحسن نامی

• طراح جلد: رحیم صابر

• ناشر: انتشارات دبیزش

• نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۶

• شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

• قیمت: ۲۰۰۰۰۰

• مرکز پخش: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات کتابداری چاپار - ۸۸۸۹۹۶۸۰

■ حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۹.....	تشکر و قدردانی.....
۱۱.....	مقدمه مترجم.....

۱۰۰۰۱: جنگ و تغییرات اقلیمی

۱۶.....	تغییرات اقلیمی فراتر از افزایش دما خواهد بود.....
۲۲.....	گسترش کمربند تنش استوایی و ظهور کمربند تنش قطبی.....
۲۳.....	تشدید و گسترش کمربند تنش استوایی.....
۲۵.....	ظهور کمربند تنش قطبی.....
۲۸.....	جنگ گرم و جنگ سرد.....
۳۲.....	خوش‌بین‌ها و بدبین‌ها، واقع‌گرایان و آرمان‌گرایان.....
۳۲.....	چه نوع آینده‌ای؟ خوش‌بین‌ها و بدبین‌ها.....
۳۶.....	مدیریت درگیری: واقع‌گرایان و آرمان‌گرایان.....

۱۰۰۰۰: تاریخچه مختصری از تغییرات اقلیمی و درگیری

۴۵.....	دوره گرم شدن هولوسن.....
۴۷.....	جنگ سرد: نشان‌دهنده‌ها و انسانها در زمان شکل‌گیری خشکی.....
۵۱.....	جنگ گرم: تغییرات اقلیمی و ظرفیت تحمل در «Mohenjo-Daro».....
۵۵.....	اقلیم مناسب دوران قرون وسطی.....
۵۶.....	جنگ گرم: جنگ امرار معاش در امپراتوری مایا.....

۶۰	جنگ سرد: وایکینگ‌ها، اقلیم و مهاجرت آمریکا شمالی
۶۶	عصر یخبندان کوچک
۶۸	جنگ گرم: اکوبوم بومیان آمریکا (محل تلاقی دو اکوسیستم مانند محل برخورد دریا و خشکی)
۷۲	رویدادهای شدید و سال بدون تابستان
۷۶	دوره گرمایش تکامل بشر
۷۷	«Fulani» و «Zarma»: تغییرات منطقه‌ای در اقلیم
۸۱	گذرگاه شمال غربی: گرم شدن و ادعاهای قلمرو جدید
۸۶	توسعه نقش تغییرات اقلیمی و درگیری در تاریخ
۸۶	ویژگیها: موارد تاریخی تغییرات اقلیمی و درگیری
۸۸	تغییرات اقلیمی و درسهای جنگ
۸۹	شکل‌گیری خاک
۸۹	ظرفیت تحمل
۹۰	معیشت‌ها
۹۱	منابع
۹۱	کناربومها
۹۱	رویدادهای افراطی
۹۲	خلاصه‌ای از درس

تغییرات اقلیمی و روندهای درگیری

۹۴	شواهد و پیش‌بینی‌های تغییرات اقلیمی
۹۹	دما
۱۰۲	بارش
۱۰۴	رویدادهای شدید
۱۰۶	شواهد مربوط به روند تغییرات اقلیمی
۱۱۰	حدس روند درگیری
۱۱۱	یک نما از درگیری‌های اخیر
۱۱۳	پیش‌بینی‌های درگیری‌های آینده
۱۱۹	کشورهای ناکام
۱۲۱	مدارک و شواهد برای روندها در درگیری
۱۲۲	مناطق برای تغییرات آینده اقلیمی و درگیری
۱۲۴	آمریکای شمالی
۱۲۴	آلاسکا

۱۲۵	شرق کانادا، گرینلند و ایسلند
۱۲۶	آمریکای شمال غرب
۱۲۶	دشت‌های آمریکای شمالی
۱۲۷	شمال شرق آمریکا
۱۲۸	آمریکای مرکزی و جنوبی
۱۲۸	آمریکای مرکزی و کارائیب
۱۲۹	شمال آمریکای جنوبی
۱۲۹	اروپا و مدیترانه
۱۳۰	اروپای شمالی
۱۳۰	اروپای جنوب و مدیترانه
۱۳۲	آفریقا
۱۳۲	صحرای بزرگ آفریقا
۱۳۳	آفریقای غربی
۱۳۴	آفریقای جنوبی
۱۳۵	آفریقای شرقی
۱۳۶	آسیا
۱۳۶	جنوب آسیا
۱۳۷	آسیای مرکزی
۱۳۸	آسیای شمالی
۱۳۹	تبت
۱۴۰	شرق آسیا
۱۴۱	آسیای جنوب شرق
۱۴۳	استرالیا و زلاندنو
۱۴۳	استرالیای شمالی
۱۴۴	استرالیای جنوبی
۱۴۴	قطب جنوب
۱۴۵	تغییرات اقلیمی، کشمکش مناطق و درسها

سناریوهای تغییرات اقلیمی و درگیری

۱۴۷	سناریوهای تغییرات اقلیمی و درگیری
۱۴۹	پایان عصر یخبندان
۱۵۶	بر سر جنگل‌های استوایی چه آمده است؟

- ۱۶۱..... کویر بزرگ جهانی و درگیری‌ها بر سر آب
- ۱۶۸..... کمبود پروتئین و معیشت در آفریقا
- ۱۷۱..... آسیای مرکزی گرم می‌شود
- ۱۷۴..... افزایش سطح آب دریا
- ۱۷۸..... مقایسه وضعیت‌های آینده

فصل پنجم: تغییرات اقلیمی، درگیری و انتخاباتهای سیاسی

- ۱۸۱..... سیاستها ژئوپلیتیک‌های تغییرات اقلیمی و درگیری
- ۱۸۲..... قابل اطمینان پیش‌بینی‌های تغییرات جوی: خوش‌بین‌ها و بدبین‌ها
- ۱۸۷..... سیاست و تغییرات آب و هوایی: واقع‌گرایان و آرمان‌گرایان
- ۱۸۹..... ژئوپلیتیک‌ها و تغییرات اقلیمی: واقع‌گرایان و بدبین‌ها
- ۱۹۱..... آب و هوا همانند آب: آرمان‌گرایان و خوش‌بین‌ها
- ۱۹۷..... یادگیری زندگی کردن با تغییرات اقلیمی و درگیری
- ۱۹۸..... ۵۰ سال آینده
- ۲۰۰..... راه‌حلهای درازمدت
- ۲۰۳..... پنج نتیجه
- ۲۰۴..... نیاز به یک دیدگاه تاریخی در مورد تغییرات اقلیمی و درگیری
- ۲۰۵..... اعتقاد در مورد آینده
- ۲۰۶..... چگونه مسیرهای مختلف زیادی از تغییرات اقلیمی به تغییرات اقلیمی منجر می‌شوند؟
- ۲۰۷..... ساختن یک درک علمی از ارتباط میان تغییرات اقلیمی و درگیری
- ۲۰۸..... ساخت ابزارهای خط‌مشی مرتبط با موضوعات تغییرات اقلیمی و درگیری
- ۲۱۱..... منابع
- ۲۲۱..... نقشه‌ها

مقدمه مترجم

تغییرات اقلیمی، به‌ویژه خشکسالی از قدیم الایام یکی از بلایای طبیعی خطرناک برای زندگی بشر بوده است. به‌طوری که در متون تاریخی دیده می‌شود این پدیده همیشه باعث بسیاری از تحولات اجتماعی و اقتصادی مثل جنگ، قحطی و مهاجرت شده است.

آب و هوا نقش مهمی را در تمام ابعاد زندگی از جمله اجتماعی، اقتصادی، سیاسی - امنیتی و دفاعی انسان ایفا می‌کند. بنابراین توجه به تغییرات آن در ۱۵۰ سال گذشته و به‌ویژه در دهه‌های اخیر به یکی از دغدغه‌های بشر تبدیل شده است. در این میان با توجه به این که در حال حاضر گرمایش جهانی تمامی کشورها از جمله ایران را متأثر کرده است، شناخت تغییر اقلیم منطقه و نقش مستقیم یا حتی غیرمستقیم این تغییرات بر کشور ما بسیار مهم است.

بنابراین یکی از مشکلات و معضلات فعلی در جامعه جهانی بروز تغییرات آب و هوا و گرمایش جهانی است؛ تغییراتی که فراتر از مرزهای سیاسی و جغرافیایی است و تمامی کشورها و یا به تعبیر بهتری همه انسان‌ها به نوعی در این فآیند نقش دارند که اثرات و تبعات فراوان و متفاوتی در نقاط مختلف دنیا بر جای می‌گذرد. مآله مهم و مشکل‌زا در بحث تغییر آب و هوا، احتمال و فرضیه گرم شدن دمای سطحی کره زمین (گرمایش جهانی) است که در اثر انتشار گازهای گلخانه‌ای انسان‌ساخت اولیه و ثانویه (CO_2 , CH_4 , N_2O , $PFCS$, SF_6) و بخار آب ایجاد می‌شود. در میان این گازها از نقطه نظر گرمایش جهانی، گاز دی اکسید کربن مهمترین گاز گلخانه‌ای محسوب می‌شود.

دمای زمین با نرخ دو دهم درجه سانتیگراد در هر دهه افزایش می‌یابد و با تداوم انتقال گازهای گلخانه‌ای در دراز مدت شش دهم درجه در دهه خواهد رسید. به‌هرحال، با از دست رفتن یخ‌های تابستانی اقیانوس منجمد شمالی، جذب حرارت اقیانوس بیشتر از انعکاس حرارت تشعشعی آن خواهد شد که این امر ممکن است موجب افزایش دما به اندازه سه دهم درجه سانتیگراد علاوه بر افزایشهای قبلی ناشی از نشر گازهای گلخانه‌ای گردد. با احتساب این روند، تغییرات دمای زمین به دو درجه سانتیگراد بالاتر در مقایسه با زمان صنعتی شدن خواهد رسید که

این مرز بحران در تغییرات آب و هوایی محسوب میشود.

دو درجه سانتیگراد گرم شدن زمین منجر به خشکسالی گسترده و بیابانزایی در آفریقا، استرالیا، اروپای جنوبی و غرب ایالات متحده، از بین رفتن یخبندان در آسیا و جنوب آمریکا، تجزیه و فروپاشی ورقه‌های یخ قطبی در مقیاس وسیع، انقراض ۱۵ الی ۴۰ درصد گونه‌های حیوانی و گیاهی می‌گردد. بدتر از همه دو درجه گرم شدن زمین باعث بازخورد اساسی آب و هوایی، نظیر بالا رفتن آب اقیانوسها، از بین رفتن جلگه‌های یخی و آزادسازی گاز متان و فروپاشی سیکل‌های کربنی خاک و اقیانوس گردیده و تغییرات آب و هوایی از کنترل انسان خارج می‌شود.

از جمله سهم‌ترین کاربردهای آب و هوا، امور نظامی است. یعنی یکی از عوامل تعیین کننده پیروزی و شکست نیروهای نظامی در یک صحنه نبرد واقعی را بایستی شناخت کامل آب و هوا و تاثیر آن بر حالتی نیروها، پرواز جنگنده‌ها، حرکت ناوگانهای دریایی، حمل و نقل تجهیزات سنگین، عم کرد با آنها توسط کارشناسان نیروهای مسلح دوطرف جنگ دانست. تغییرات جوی می‌تواند در نوع سلاح بر روی نگهداری و محل استفاده و... تسلیحات نظامی و تمامی شلیک یگان‌های رزمی بویژه سلاحهای برد متوسط و با برد بلند تأثیری مستقیم و به‌سزایی داشته باشد. بنابراین این کتاب برای ستون امنیتی، سیاسی، محیط زیست، اساتید و محققین دانشگاهی، دانشجویان و طرفداران مطالعات صلح و درگیری و در مجموع مطالعات امنیتی، بسیار سودمند خواهد بود. جیمز آر. لی (James R. Lee) استاد دانشکده خدمات بین‌المللی دانشگاه واشنگتن بوده و مشاور مدیر مرکز دانشگاهی آمریکا برای افزایش کیفیت تدریس است. او نویسنده چند کتاب در مورد روابط بین‌الملل، از جمله کتاب «کاوش شکافها: شکاف حیاتی بین تجارت، محیط زیست و فرهنگ» (۲۰۰۰) نیز است.

محمدحسن نامی